

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

 К.В. Балабанов
« 18 » травня 2018 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
СОЦІОЛОГІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 054 Соціологія
(код та найменування спеціальності)

Соціологія

Назва освітньо-професійної програми

Спеціалізація (за необхідністю) _____

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради МДУ

від 14.05.2018 № 11

Освітня програма вводиться в дію з вересня 20 18 р.

Ректор К.В. Балабанов

(наказ № 191 від 18.05. 20 18 р.)

« 18 » травня 2018 р.

I Преамбула

Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 054 «Соціологія».

Розроблено і внесено кафедрою філософії та соціології.

Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від 14.05.2018 №11.

Розробники програми:

Слющинський Богдан Васильович, доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Цибулько Ольга Сергіївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету;

Іванов Павло Михайлович, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету.

Рецензенти програми:

Ташкінова Оксана Анатоліївна, кандидат соціологічних наук, доцент, завідувач кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «ПДТУ»;

Суровцева Ірина Юріївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри соціології управління Донецького державного університету управління.

II Загальна характеристика

Рівень освіти	вищої	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь освіти	вищої	Бакалавр
Галузь знань		05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність		054 Соціологія
Обмеження щодо форм навчання		
Освітня кваліфікація		Бакалавр із соціології
Кваліфікація в дипломі	в	Бакалавр із соціології
Опис предметної області		Об'єкти вивчення: соціальна взаємодія на мега-, макро-, мезо- та мікросоціальному рівні, зокрема соціальна диференціація та інтеграція, інституціоналізація, відтворення й трансформація соціальної структури та культури, конструювання соціальної дійсності, соціальний вплив на формування особистості, соціальні проблеми та конфлікти. Цілі навчання: розвинути соціологічний спосіб мислення, опису та пояснення соціальної дійсності, сформуванню розуміння закономірностей людської взаємодії та

	<p>неоднозначності інтерпретацій соціальних явищ, навички аналітичної роботи із соціальною інформацією. Набуті компетентності можуть бути застосовані в дослідницькій, управлінській, освітній, медійно-комунікативній, бізнесовій та інших дисциплінарно-професійних полях.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: комплексні знання про особистість, соціальні групи, суспільство і людство в їхньому взаємозв'язку та змінах.</p> <p>Методи: широкий спектр методів збору й аналізу соціологічної інформації, зокрема з використанням математико-статистичних методів та спеціалізованого програмного забезпечення, а також сучасних інформаційно-комунікативних технологій для вирішення завдань професійної діяльності</p> <p>Методики та технології соціологічного дослідження, діагностики, експертизи, прогнозування.</p> <p>Інструменти й обладнання: сучасні інформаційні системи (комунікативні, пошукові, аналітичні), інші програмні продукти, застосовувані в соціологічній діяльності.</p> <p>Історія виникнення та розвитку соціології. Зв'язок соціології з іншими науками, міжнародні зв'язки. Соціологія – 60%; дотичні – 25%; іноземні мова – 5%; факультативи -5%.</p>
Фокус програми: загальна/ спеціальна	
Орієнтація програми	Орієнтація на проведення соціологічних досліджень, їх аналіз. Використання методичної літератури та аудіозаписів, щодо проведення соціологічних досліджень.
Академічні права випускників	Можливість навчатися за програмою другого рівня вищої освіти (ОС Магістр) за цією галуззю або суміжною.
Працевлаштування випускників	<p>Будь-які види зайнятості, що вимагають аналітичної роботи із соціальною інформацією, ефективної комунікації, управління соціальними відносинами та процесами.</p> <p>Основна сфера зайнятості відповідає кодам 263, 243 та 242 ISCO-08 Міжнародного стандарту класифікації зайнятості Міжнародної організації праці.</p>

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплому.

Обсяг освітньої програми бакалавра становить 240 кредитів ЄКТС.

З них 56 кредити загальної, 166 кредити професійної та 18 кредитів практичної підготовки.

Одиничний ступінь.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність діяти громадянські свідомо на основі загальнолюдських ціннісних орієнтирів, вміти застосовувати основні принципи функціонування сучасного суспільства сталого розвитку та його соціальних інститутів в умовах ринкових відносин, дотримуватися основ безпеки професійної діяльності та здорового способу життя. - Здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі й аналізу професійно важливої інформації з різних джерел. - Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію; працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства; спілкуватися рідною та іноземною мовами усно та письмово. - Здатність розвивати вміння вчитися упродовж життя з високим ступенем автономії, розробляти власну траєкторію саморозвитку. - Навички усної та письмової комунікації українською та англійською мовами (за вибором студента, також іншими однією-двома іноземними мовами). - Здатність до самостійного навчання новим методам дослідження і до зміни наукового та науково-виробничого профілю своєї професійної діяльності. - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі, володіти й оперувати інформацією відповідно до потреб, раціонально співіснуванні з техносферою. - Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. Співпрацювати з різними	<ul style="list-style-type: none"> KЗ-1 KЗ-2 KЗ-3 KЗ-4 KЗ-5 KЗ-6 KЗ-7 KЗ-8

	<p>партнерами в групі та команді, виконувати різні ролі й функції в колективі, проявляти ініціативу, підтримувати та керувати взаєминами з іншими.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність діяти соціально відповідально та громадянські свідомо. Орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян. 	КЗ-9
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Вміння спланувати соціологічне дослідження та скласти соціологічну звітність. - Вміння зібрати й проаналізувати кількісну та якісну соціальну інформацію. - Вміння підготувати аналітичні, дослідницькі й навчально-наукові роботи в галузі соціології. - Вміння використовувати інформаційні технології та програмне забезпечення в галузі соціології. - Здатність освоювати нові теорії, моделі, методи дослідження та навички розробки нових методичних підходів з урахуванням цілей і завдань дослідження. - Здатність і готовність використовувати знання методів і теорій соціальних і гуманітарних наук при здійсненні експертної, консалтингової та аналітичної діяльності. - Вміння використовувати соціологічні методи дослідження для вивчення актуальних соціальних проблем і для ідентифікації потреб та інтересів соціальних груп. - Здатність самостійно розробляти засновані на професійних соціологічних знаннях пропозиції та рекомендації щодо вирішення соціальних проблем, а також розробляти механізми узгодження інтересів соціальних груп і спільнот. - Здатність і готовність до планування та здійснення проектних робіт у галузі вивчення громадської думки, організації роботи маркетингових служб, проведення соціальної експертизи політичних і науково-технічних рішень. - Здатність вільно користуватися сучасними методами збору, обробки та інтерпретації комплексної соціальної інформації (відповідно до профілю ООП) для постановки і вирішення 	<p>КП-1</p> <p>КП-2</p> <p>КП-3</p> <p>КП-4</p> <p>КП-5</p> <p>КП-6</p> <p>КП-7</p> <p>КП-8</p> <p>КП-9</p> <p>КП-10</p>

	організаційно-управлінських завдань, у тому числі що знаходяться за межами безпосередньої сфери діяльності	
--	--	--

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Визначені ОПП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки:

Результати навчання	Шифр результату навчання
– здатність аналізувати сучасні документи та історичні матеріали, що відтворюють закономірності попереднього життя українського народу, визначати особливості сучасного соціально-політичного розвитку українського суспільства та його перспективу;	РН 1
– знання основ безпеки професійної діяльності та здорового способу життя;	РН 2
– ґрунтовні знання з гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, галузевих та спеціальних соціологічних теорій, викладання яких зорієнтоване на можливість практичного застосування отриманих теоретичних знань;	РН 3
– базові уявлення про: сучасну методологію наукових досліджень в галузі соціології методи емпіричної соціології соціальні технології, зокрема методики та прийоми проведення PR-кампаній;	РН 4
– здатність застосовувати знання та розуміння для розв’язання практичних завдань в галузі кількісних та якісних прикладних соціологічних досліджень;	РН 5
– здатність до оцінювання, інтерпретації та синтезу інформації отриманої з різних джерел;	РН 6
– здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з фундаментальних та професійних дисциплін в процесах отримання та опрацювання, представлення наукової інформації, її практичного застосування в соціальних технологіях;	РН 7
– здатність враховувати та застосовувати у практиці професійної роботи основні економічні закони, екологічні принципи, навички соціокультурної компетенції;	РН 8
– вміння використовувати принципи професійного спілкування на рівні сучасної української літературної мови здійснювати спілкування з учасниками трудового процесу;	ПР 9
– вміння та навички абстрактного і конкретного мислення, здатність до творчої і результативної праці;	ПР 10

– вміння та навички володіння комунікативними технологіями у майбутній професійній діяльності;	ПР 11
– презентувати результати власної професійної діяльності, обираючи найбільш ефективні засоби самопрезентації;	ПР 12
– вміння використовувати спеціалізоване комп'ютерне програмне забезпечення;	ПР 13
– вміння організації власної діяльності та ефективного управління часом.	ПР 14
– вміння обирати методи та засоби (в тому числі інноваційні) для підготовки до семінарів, виконання самостійних робіт, написання індивідуальних науково-дослідних завдань, курсової роботи;	ПР 15
– навички спілкування, включаючи усну та письмову комунікацію українською мовою та принаймні однією із поширених європейських мов;	ПР 16
– навички взаємодії із іншими людьми, уміння роботи в командах професіоналів різного профілю;	ПР 17
– обирати індивідуальну освітню траєкторію у відповідності до власних здібностей та потреб, здійснювати ефективний самоменеджмент;	ПР 18
– здійснювати етично виправдану професійну поведінку в різних ситуаціях професійної діяльності (ситуаціях ризику, конфлікту, морального вибору тощо);	ПР 19
– постійно працювати над власним професійним вдосконаленням.	ПР 20

Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання.

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою студента. Практична підготовка передбачає проходження чотирьох видів навчальної та виробничої практики – навчальна (навчально-ознайомча), виробнича (соціологічна), виробнича (соціологічна) та виробнича (комплексна).

Б) Система оцінювання:

Формами підсумкового контролю є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості виконання та захисту курсових робіт та звітів з практики. Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі виконання модульних контрольних робіт; підготовки та захисту презентацій, реферативних та соціологічних досліджень. Протягом всього періоду навчання студенти виконують та захищають курсові роботи.

Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки бакалавра із соціології становить 240 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	56 (23%)	41	15
Професійна підготовка	184 (77%)	139	45
Усього для ступеня бакалавра	240 (100%)	180 (75%)	60 (25%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання.

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у Таблиці 2.

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку А.

Таблиця 2.

Перелік компонент ОПП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ОК 1.	НДЗП 1.1.1.	Історія України	3	екзамен
ОК 2.	НДЗП 1.1.2.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 3.	НДЗП 1.1.3.	Історія української культури	3	екзамен
ОК 4.	НДЗП 1.1.4.	Комп'ютерні системи і технології	3	екзамен

ОК 5.	НДЗП 1.1.5.	Основи економічної теорії	3	екзамен
ОК 6.	НДЗП 1.1.6.	Основи психології	3	екзамен
ОК 7.	НДЗП 1.1.7.	Основи правознавства	3	екзамен
ОК 8.	НДЗП 1.1.8.	Філософія	3	екзамен
ОК 9.	НДЗП 1.1.9.	Безпека життєдіяльності	3	диф.залік
ОК 10.	НДЗП 1.1.10.	Фізичне виховання	3	диф.залік
ОК 11.	НДЗП 1.1.11.	Етнологія України	3	залік
ОК 12.	НДЗП 1.1.12.	Соціальна політика	4	залік
ОК 13.	НДЗП 1.1.13.	Теорія соціальних змін та глобалізації	4	залік
Дисципліни професійної підготовки				
ОК 14.	НДПП 1.2.1.	Соціологія масової комунікації	5	екзамен
ОК 15.	НДПП 1.2.2.	Загальні соціологічні теорії	5	екзамен
ОК 16.	НДПП 1.2.3.	Історія соціології	9	екзамен
ОК 17.	НДПП 1.2.4.	Соціологія освіти і молоді (з курсовою роботою)	6	екзамен
ОК 18.	НДПП 1.2.5.	Соціальна структура суспільства	3	залік
ОК 19.	НДПП 1.2.6.	Вступ до фаху	5	екзамен
ОК 20.	НДПП 1.2.7.	Сучасні соціологічні теорії	5	екзамен
ОК 21.	НДПП 1.2.8.	Соціологічна думка в Україні	4	екзамен
ОК 22.	НДПП 1.2.9.	Соціологія міжнародних відносин та політики	3	екзамен
ОК 23.	НДПП 1.2.10.	Математичні методи в соціології	5	залік
ОК 24.	НДПП 1.2.11.	Соціологія економіки і праці	3	екзамен
ОК 25.	НДПП 1.2.12.	Основи наукового дослідження	5	екзамен
ОК 26.	НДПП 1.2.13.	Іноземна мова (англійська)	16	екзамен
ОК 27.	НДПП 1.2.14.	Друга іноземна мова	9	екзамен
ОК 28.	НДПП 1.2.15.	Соціологія управління	9	екзамен
ОК 29.	НДПП 1.2.16.	Кількісні та якісні методи в соціологічних дослідженнях	4	екзамен
ОК 30.	НДПП 1.2.17.	Методологія соціологічних досліджень	4	екзамен
ОК 31.	НДПП 1.2.18.	Програмування соціологічних досліджень	4	екзамен
ОК 32.	НДПП 1.2.19.	Методи збору соціологічних інформації	4	екзамен
ОК 33.	НДПП 1.2.20.	Ймовірність і статистика	4	залік
ОК 34.	НДПП 1.2.21.	Організаційна робота соціологічної служби	3	екзамен
ОК 35.	НДПП 1.2.22.	Методика викладання соціології	3	екзамен
ОК 36.	НДПП 1.2.23.	Навчальна (ознайомчо-навчальна) практика	3	диф. Залік
ОК 37.	НДПП 1.2.24.	Виробнича (соціологічна)	3	диф. Залік

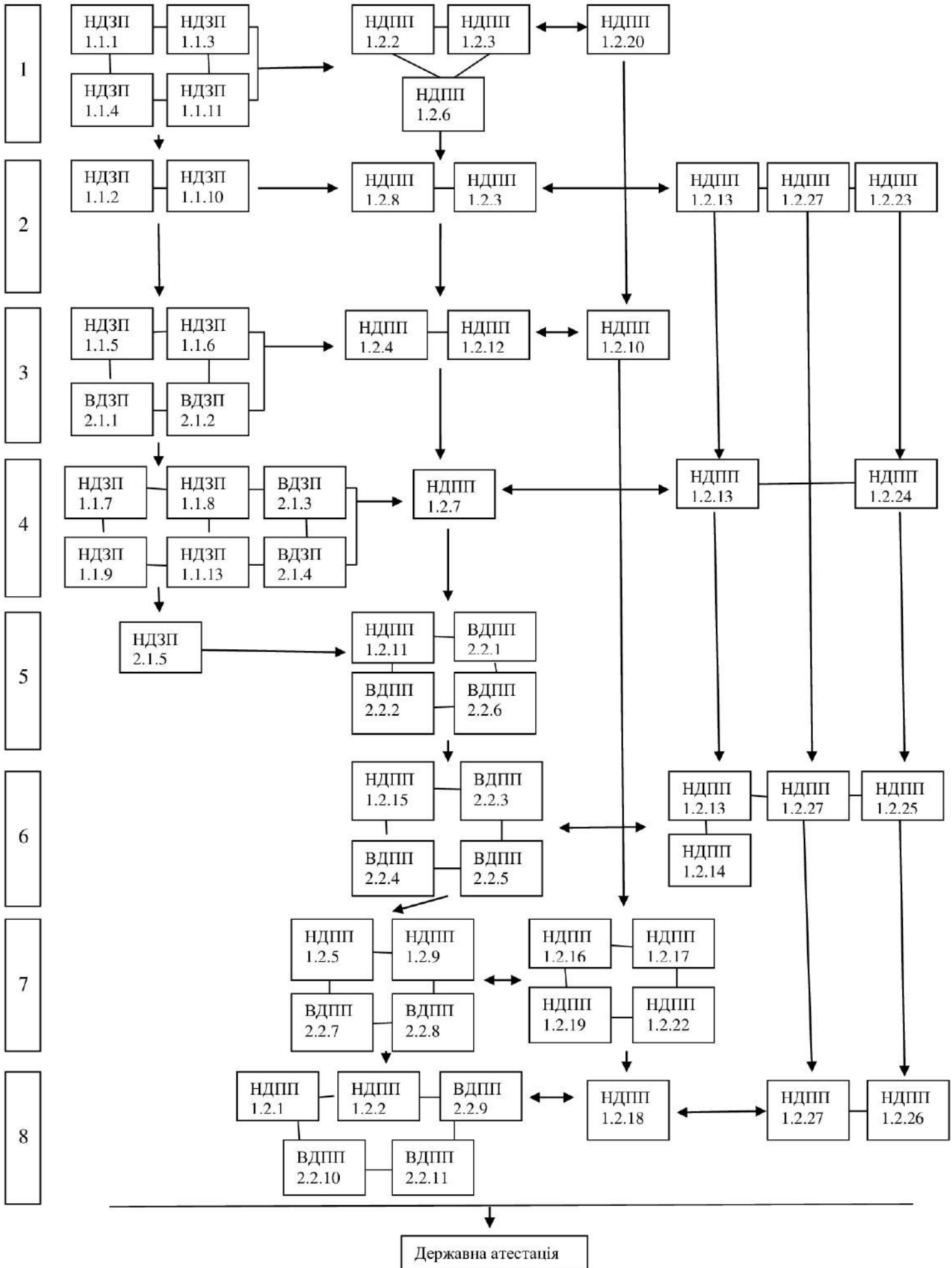
		практика		
ОК 38.	НДПП 1.2.25.	Виробнича (соціологічна) практика	3	диф. Залік
ОК 39.	НДПП 1.2.26.	Виробнича (комплексна)	3	диф. Залік
ОК 40.	НДПП 1.2.27.	Курсова робота	9	диф. Залік
Вибіркові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ВК 1.	ВДЗП 2.1.1.	Дисципліна за вибором 1. (Релігієзнавство/Інформаційне право)	3	залік
ВК 2.	ВДЗП 2.1.2.	Дисципліна за вибором 2. (Риторика /Захист прав людини)	3	залік
ВК 3.	ВДЗП 2.1.3.	Дисципліна за вибором 3. (Логіка/Соціальний захист і безпека людини)	3	залік
ВК 4.	ВДЗП 2.1.4.	Дисципліна за вибором 4. (Прикладна етика / Інформаційні технології у професійній діяльності)	3	залік
ВК 5.	ВДЗП 2.1.5.	Дисципліна за вибором 5. (Психологія спілкування та корекція особистості / Медіакритика та медіаосвіта)	3	залік
Дисципліни професійної підготовки				
ВК 6.	ВДПП 2.2.1.	Дисципліна за вибором 1. (Демографія/Соціальна філософія)	4	екзамен
ВК 7.	ВДПП 2.2.2.	Дисципліна за вибором 2. (Університетська освіта / Соціологія культури)	4	екзамен
ВК 8.	ВДПП 2.2.3.	Дисципліна за вибором 3. (Соціальна статистика / Соціальна проблематика)	4	екзамен
ВК 9.	ВДПП 2.2.4.	Дисципліна за вибором 4. (Етнічні культури в умовах глобалізації / Етносоціологія)	4	залік
ВК 10.	ВДПП 2.2.5.	Дисципліна за вибором 5. (Соціальна педагогіка / соціальна психологія)	4	залік
ВК 11.	ВДПП 2.2.6.	Дисципліна за вибором 6. (Соціологія громадської думки / Соціологія політики)	4	залік

ВК 12.	ВДПП 2.2.7.	Дисципліна за вибором 7. (Соціологія права / Соціологія міжкультурної комунікації)	4	залік
ВК 13.	ВДПП 2.2.8.	Дисципліна за вибором 8. (Професійна етика соціолога / Соціологія праці)	4	залік
ВК 14.	ВДПП 2.2.9.	Дисципліна за вибором 9. (Громадське суспільство / Політологія)	4	Залік
ВК 15.	ВДПП 2.2.10.	Дисципліна за вибором 10. (Надійність соціологічної інформації / Соціологія територіальних громад)	4	Залік
ВК 16.	ВДПП 2.2.11.	Дисципліна за вибором 11. (Соціологія і public relations / Управління соціальними проектами)	5	залік

Структурно-логічна схема ОПП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми представлений у Таблиці 3.

Структурно-логічна схема

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями має бути представлено у вигляді матриці (Таблиця 4), рядки якої містять програмні результати навчання (ПР) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності (К), які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою.

Таблиця 4

Програмні результати навчання/ Навчальна дисципліна	Інтегральна компетентність	Компетентності																					
		Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності												
		К 3-1	К 3-2	К 3-3	К 3-4	К 3-5	К 3-6	К 3-7	К 3-8	К 3-9	К П-1	К П-2	К П-3	К П-4	К П-5	К П-6	К П-7	К П-8	К П-9	К П-10			
РН 1 / Історія України, Етнологія України, Історія соціології, Соціальна структура суспільства, Вступ до фаху, Соціологічна думка в Україні	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідно і науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	+								+	+								+				
РН 2 / Безпека життєдіяльності, Фізичне виховання, Організаційна робота соціологічної служби		+																				+	
РН 3 / Основи економічної теорії, Соціальна політика, Теорія соціальних змін та глобалізації, Загальні соціологічні теорії, Історія соціології, Соціологія освіти і молоді (з курсовою роботою), Сучасні соціологічні теорії, Соціологічна думка в Україні, Соціологія міжнародних відносин та політики, Соціологія економіки і праці, Методика викладання соціології											+						+	+					
РН 4 / Теорія соціальних змін та глобалізації, Соціологія масової комунікації, Історія соціології, Математичні методи в соціології, Основи наукового дослідження, Кількісні та якісні методи в							+		+		+					+						+	+

соціологічних дослідженнях, Методологія соціологічних досліджень, Методи збору соціологічних інформації																				
РН 5 / Кількісні та якісні методи в соціологічних дослідженнях, Методи збору соціологічних інформації, Навчальна (ознайомча-навчальна практика), Виробнича (соціологічна) практика, Виробнича (комплексна) практика, Курсова робота				+						+	+					+				
РН 6 / Соціологія освіти і молоді (з курсовою роботою), Курсова робота		+				+			+	+	+								+	
РН 7 / Історія України, Комп'ютерні системи і технології, Теорія соціальних змін та глобалізації, Математичні методи в соціології, Соціологія управління, Програмування соціологічних досліджень, Ймовірність і статистика, Виробнича (соціологічна) практика, Виробнича (комплексна) практика, Курсова робота, Демографія/Соціальна філософія, Університетська освіта / Соціологія культури, Соціальна статистика / Соціальна проблематика, Етнічні культури в умовах глобалізації / Етносоціологія, Соціальна педагогіка / Соціальна			+		+				+						+	+			+	

<p>психологія, Соціологія громадської думки / Соціологія політики, Соціологія права / Соціологія міжкультурної комунікації, Професійна етика соціолога / Соціологія праці, Громадське суспільство / Політологія, Надійність соціологічної інформації / Соціологія територіальних громад, Соціологія і public relations / Управління соціальними проектами</p>																				
<p>РН 8 / Основи економічної теорії, Етнологія України, Соціальна політика, Соціологія економіки і праці</p>			+			+		+	+						+	+	+		+	+
<p>ПР 9 / Українська мова (за професійним спрямуванням), Історія української культури, Основи психології, Методика викладання соціології, Навчальна (ознайомчо- навчальна) практика</p>			+		+			+									+		+	
<p>ПР 10 / Основи психології, Філософія, Соціологія освіти і молоді (з курсовою роботою), Сучасні соціологічні теорії, Методи збору соціологічних інформації, Ймовірність і статистика, Методика викладання соціології, Курсова робота, Релігієзнавство/Інфо рмаційне право, Риторика /Захист прав людини, Логіка/Соціальний захист і безпека</p>			+			+			+					+	+			+		

практика																				
ПР 17 / Основи психології, Основи правознавства, Філософія, Навчальна (ознайомчо-навчальна) практика, Виробнича (соціологічна) практика, Виробнича (комплексна) практика, Курсова робота			+						+							+	+	+	+	
ПР 18 / Основи наукового дослідження, Кількісні та якісні методи в соціологічних дослідженнях, Методологія соціологічних досліджень, Методи збору соціологічних інформації, Курсова робота, Релігієзнавство/Інформаційне право, Риторика /Захист прав людини, Логіка/Соціальний захист і безпека людини, Прикладна етика / Інформаційні технології у професійній діяльності, Психологія спілкування та корекція особистості / Медіакритика та медіаосвіта/Демографія/Соціальна філософія, Університетська освіта / Соціологія культури, Соціальна статистика / Соціальна проблематика, Етнічні культури в умовах глобалізації / Етносоціологія, Соціальна педагогіка / Соціальна психологія, Соціологія громадської думки / Соціологія політики, Соціологія права / Соціологія				+		+										+			+	+

<p>міжкультурної комунікації, Професійна етика соціолога / Соціологія праці, Громадське суспільство / Політологія, Надійність соціологічної інформації / Соціологія територіальних громад, Соціологія і public relations / Управління соціальними проектами</p>																				
<p>ПР 19 / Організаційна робота соціологічної служби, Виробнича (соціологічна) практика</p>		+			+				+		+					+	+	+	+	+
<p>ПР 20 / Методологія соціологічних досліджень, Методика викладання соціології, Демографія/Соціальна філософія, Університетська освіта / Соціологія культури, Соціальна статистика / Соціальна проблематика, Етнічні культури в умовах глобалізації / Етносоціологія, Соціальна педагогіка / Соціальна психологія, Соціологія громадської думки / Соціологія політики, Соціологія права / Соціологія міжкультурної комунікації, Професійна етика соціолога / Соціологія праці, Громадське суспільство / Політологія, Надійність соціологічної інформації / Соціологія територіальних</p>				+	+			+								+	+			+

громад, Соціологія і public relations / Управління соціальними проектами																				
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку А. Опис вибіркового навчальних дисциплін наведено в Додатку Б.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Нормативними формами атестації здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054 Соціологія є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Комплексний державний екзамен з історії соціології; - Комплексний державний екзамен з соціології управління.
Вимоги до комплексного кваліфікаційного екзамену	<p>Державна атестація має на меті визначення фактичної відповідності підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра з соціології, що є підставою для присвоєння студентам кваліфікації «Бакалавр з соціології».</p> <p>Державна атестація випускників здійснюється екзаменаційною комісією після завершення навчання за ОС «Бакалавр».</p> <p>Комплексні державні екзамен з соціології включають теоретичні питання та практичні завдання з дисциплін «Історія соціології», «Соціологія управління», «Програмування соціологічних досліджень».</p>

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ЗВО повинна функціонувати система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;

9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Опис нормативних навчальних дисциплін
Дисципліни циклу загальної підготовки

НДЗП 1.1.1. Історія України

Метою вивчення курсу: є формування знань про заселення українських земель, формування української нації та розвиток інших етнічних спільнот, історію української державності, соціально-економічні, політичні, культурні процеси, що складають змістовий пласт історії України від найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Завдання курсу: виховання у студентів на фактах історії України почуття національної гідності, патріотизму, почуття відповідальності за вивчення історії України, як основи для засвоєння широкої системи історичних знань, вивчення історичного процесу за принципом історизму, об'єктивності та науковості, формування нового історичного мислення шляхом співставлення полярних точок зору і різних фактів, розвинення вміння аналізувати історичний матеріал, робити ґрунтовні висновки, використовуючи різні типи історичних джерел, навчити розрізняти історичний факт від історичного міфу, викривати стереотипи, упередженість, необ'єктивність, розвинути вміння робити виважені висновки та самостійні оцінки історичних подій, явищ, толерантно сприймати багатоетнічні, полікультурні явища національної та світової історії, розглядати історію України у європейському та світовому контекстах, формувати національну самобутність і почуття патріотизму.

Змістовні модулі:

1. Українські землі від найдавніших часів до початку ХХ ст.
2. Українські землі у першій половині ХХ ст.
3. Україна у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.

НДЗП 1.1.2. Українська мова (за професійним спрямуванням)

Метою вивчення курсу: є підвищення рівня теоретичних знань та розвиток практичних навичок студентів щодо мовних умінь і навичок у професійній сфері; практичне опанування студентами умінь ділового мовлення на рівні, достатньому для професійної діяльності; формування комунікативної компетентності студентів.

Завдання курсу: підвищення загального рівня грамотності студентів; засвоєння основних відомостей про українську мову як багатоаспектну лінгвістичну систему; формування, розвиток та закріплення навичок та умінь правильного використання усталених мовностилістичних засобів української мови; докладне вивчення зразків оформлення різних видів документів; формування умінь культури мовлення у професійній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Основи культури української мови
2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації
3. Усна форма спілкування як інструмент професійної діяльності

НДЗП 1.1.3. Історія української культури

Метою вивчення курсу: є формування у студентів системи знань про унікальність української культури, її роль та місце в світовому культурному просторі.

Завдання курсу: формування у студентів розуміння унікальності національного культурного простору на основі з'ясування проблеми культурогенезу; познайомити з основними досягненнями української культури в її діяхронному вимірі; виявити детермінованість та закономірності культурного процесу, оцінити історичний розвиток культури на основі

порівняння української культури з європейською та світовою; оцінити еволюцію мистецького розвитку в контексті проблеми співвідношення традиції і новаторства.

Змістовні модулі:

1. Концептуальні засади вивчення української культури.
2. Етапи формування та розвитку української культури.
3. Українська культура в умовах євроінтеграції.

НДЗП 1.1.4. Комп'ютерні системи та технології

Метою вивчення курсу: є формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури; набуття практичних навичок з основ застосування сучасних технологій обробки інформації за допомогою засобів управління комп'ютером та комп'ютерних систем; формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації офісної діяльності, сучасного інформаційного забезпечення, системи знань та вмінь, зорієнтованих на проведенні інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи із використанням прикладного програмного забезпечення; формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи, що необхідні для використання інформаційних технологій та систем (основні роботи із забезпечення життєвого циклу документу; пошук, обробка, надання, передавання інформації; використання основних сервісів мережі Інтернет, в тому числі соціальних мереж); ознайомлення студентів з актуальними питаннями використання засобів інформатики та комп'ютерної техніки у галузевому середовищі.

Завдання курсу: придбання і закріплення знань студентами в області використання інформаційних технологій і систем, їх інформаційного та програмного забезпечення; вивчення універсальних пакетів програм; придбання знань в області локальних та глобальних мереж; освоєння методик і технологій автоматизованої обробки даних; вивчення принципів побудови інформаційних систем; освоєння засобів комп'ютерної техніки; засвоєння технології роботи в мережі Інтернет.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.
2. Технології обробки та захисту інформації.
3. Мережеві технології.

НДЗП 1.1.5. Основи економічної теорії

Метою вивчення курсу: є набуття ґрунтовних економічних знань, формування логіки економічного мислення і економічної культури, навчання базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів.

Завдання курсу: набуття навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки; розуміння особливостей функціонування сучасних ринків, формування агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем; формування вмінь загального аналізу основних економічних подій у своїй країні та за її межами, пошуку й використання інформації, необхідної для орієнтування в основних поточних проблемах економіки.

Змістовні модулі:

1. Загальні основи соціально-економічного розвитку.
2. Теоретичні основи мікроекономіки.
3. Теоретичні основи макроекономіки. Закономірності розвитку світового господарства.

НДЗП 1.1.6. Основи психології

Метою вивчення курсу: є формування прагнення до самопізнання та самовдосконалення, комунікативної компетентності студентів; підвищення рівня теоретичних знань; розвиток

творчого мислення і вмінь підходити до рішення професійних та життєвих задач з урахуванням основних закономірностей функціонування психіки людини.

Завдання курсу: допомога в осмисленні значущості основ психології для майбутнього професіонала в будь-якій галузі життєдіяльності; ознайомлення студентів з історією, сучасним станом, основними категоріями, методами; галузями психологічної науки; формування знань про сутність, зміст, структуру, джерела психіки людини та соціальної групи; формування професійного бачення психологічних закономірностей протікання та розвитку психічних процесів, станів та властивостей особистості; окреслення онтогенетичного шляху людини як соціального індивіда й особистості, розкриття зв'язку закономірностей психічного розвитку з вихованням і навчанням; розвиток у студентів комунікативних компетенцій, оволодіння технологіями міжособистісного спілкування; формування практичних навичок вправного застосування різних методів вивчення пізнавальної сфери особистості, психічних станів та індивідуально-типологічних особливостей особистості; заохочування студентів до пошуку зв'язків теоретичних положень науки з практикою.

Змістові модулі:

1. Вступ до психології.
2. Психологія пізнання.
3. Проблема особистості в психології

НДЗП 1.1. 7. Основи правознавства

Метою вивчення курсу: є набуття студентами ґрунтовних знань з теорії правознавства, оволодіння системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці.

Завдання курсу: є вивчення теорії правознавства; закономірностей та специфіки розвитку держави та права; основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина; ознайомлення з базовими положеннями основних галузей права України та їх застосуванням у практичних завданнях.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади держави та права.
2. Публічно-правові галузі права.
3. Приватно-правові галузі права.

НДЗП 1.1.8. Філософія

Метою вивчення курсу: є набуття студентами знань про генезис, розвиток і зазначення філософських ідей у всесвітній культурі, знайомство із сучасною філософією, опанування філософськими методами, аналізом та вирішенням філософських проблем сучасності; формуванні світогляду, свідомості та самосвідомості студентів.

Завдання курсу: залучення до історії людської думки; формування критичного мислення, розвиток вміння висловлювати свої думки, виступати публічно, аргументувати і доводити свою точку зору, шанобливо ставитися до інших точок зору; вироблення здатності аналізувати та інтерпретувати інформацію, працювати з різними джерелами, класифікувати, обробляти філософську і будь-яку гуманітарну інформацію; знайомство і прилучення до загальнолюдських цінностей, вироблення навичок культури соціальних відносин, здатності до соціальної адаптації.

Змістовні модулі:

1. Антична та середньовічна філософія
2. Філософія нового часу
3. Сучасна філософія

НДЗП 1.1.9. Безпека життєдіяльності

Метою вивчення курсу: є набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку; формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу; надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання курсу: опанувати знання, вміння та навички вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпеченням гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику; засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків; набуття студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Безпека у надзвичайних ситуаціях.
2. Загальна підготовка та профільна підготовка з питань цивільного захисту.
3. Загальні питання охорони праці. Основи виробничої безпеки.

НДЗП 1.1.10. Фізичне виховання

Метою вивчення курсу є формування всебічно розвинених особистостей, підготовка студентів до високоякісної праці за обраних фахом, збереження та зміцнення здоров'я.

Завдання курсу: є збереження та зміцнення здоров'я, загартування організму, прищеплення навичок здорового способу життя, підвищення фізичної і розумової працездатності, виховання у студентів потреби до систематичних занять фізичними вправами, прагнення до фізичного вдосконалення, оволодіння системою спеціальних знань з основ теорії і методики, організації фізичного виховання.- Набуття необхідних знань у галузі гігієни праці, харчування спорту, формування життєво важливих вмінь і навичок, розвиток фізичних здібностей.

Змістовні модулі:

1. Розвиток загальних фізичних якостей, подальший розвиток витривалості
2. Основи методики розвитку швидко-силових здібностей.
3. Розвиток швидкісних якостей та складно-координаційних здібностей.

НДЗП 1.1.11. Етнологія України

Метою вивчення курсу: є показати особливості формування та розвитку етнічної історії українського народу ознайомити студентів із загальними етнологічними поняттями,

специфічними термінами щодо походження та етнічної історії українського народу, його традиційної побутової культури, духовних надбань.

Завдання курсу: полягає в тому, щоб на основі сучасних наукових досягнень, в умовах утвердження національно-державницької самосвідомості українства, значного підвищення серед широких кіл громадськості інтересу до рідної історії, показати етапи і особливості формування території України, етнічний склад та мовну структуру населення, простежити матеріальну і духовну культуру українського народу.

Змістовні модулі:

1. Вступ. Предмет та завдання етнології.
2. Населення України, чисельність, розселення.
3. Народні знання, традиційні уявлення та вірування українців.

НДЗП 1.1.12. Соціальна політика

Мета вивчення курсу: полягає у розвитку професійної компетентності студентів, сприяння у засвоєнні теоретичних знань, практичних умінь, формуванні високого рівня готовності до реалізації завдань соціальної політики та соціально-педагогічної роботи з різними категоріями населення.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з основними концептуальними й практичними засадами соціальної політики, звертаючись до розгляду таких питань, як теоретичні основи формування й реалізації соціальної політики; історія соціальної політики; соціальна політика в перехідній економіці; соціальні наслідки економічних рішень; соціальний захист населення; державна політика на ринку праці; фінансування соціальної політики тощо.

Змістовні модулі:

1. Історія соціальної політики
2. Теоретико-методологічні засади дослідження соціальної політики.
3. Формування сучасної соціальної політики.
4. Вимір ефективності соціальної політики.

НДЗП 1.1.13. Теорія соціальних змін та глобалізації

Метою вивчення курсу: є вивчення студентами закономірностей соціальної динаміки, ознайомлення з теоріями, що пояснюють соціальні зміни, розуміння студентами сутності основних еволюційних і революційних форм соціальних змін.

Завдання курсу: опанувати знання з класичної теорії соціальних змін, що належать соціологам XIX-XX ст., змістом основних форм соціальних змін еволюційного і революційного характеру, аналізувати причини і фактори, які можуть пришвидшувати або гальмувати зміни у суспільствах, основні етапи розвитку суспільств, роль соціальних рухів у соціальних змінах, роль і вплив війн на соціальні зміни.

Змістовні модулі:

1. Класичні теорії соціальних змін і формування понятійного апарату соціальної динаміки
2. Соціальні рухи, революції, війни як фактори та форми соціальних змін.
3. Соціальні зміни останніх ста років та їх соціологічна рефлексія.
4. Глобалізаційні процеси XXI століття.

Дисципліни циклу професійної підготовки

НДПП 1.2.1. Соціологія масової комунікації

Метою вивчення курсу: є засвоєння теоретичних та практичних засад дослідження засобів масової комунікації та їх аудиторії, особливостей медіаспоживання.

Завдання курсу: вивчення процесу масової комунікації, основних методологічних підходів до його дослідження; застосування методів, методик та інструментарію при дослідженні масовокомунікаційних явищ; формування навичок контент-аналітичних досліджень; дослідження шляхів підвищення ефективності комунікації.

Змістовні модулі:

1. Соціологія масових комунікацій як суспільна наука.
2. Теоретичні засади вивчення соціальної та масової комунікації у соціології
3. Соціологічні методи дослідження масової комунікації.
4. Вивчення ефективності роботи засобів масової комунікацій.
5. Інструментарій соціальних комунікацій.

НДПП 1.2.2. Загальні соціологічні теорії

Метою вивчення курсу: є формування у студентів наукового підходу до вивчення соціальних явищ, формувань нового соціологічного мислення, принципами якого є відмова від ідеологізації, засвоєння досягнень світового соціологічного знання.

Завдання курсу: поглибити розуміння студентами суті соціологічних понять та категорій; сформувані навички проведення аналізу, порівняння, систематизації різних теоретичних підходів щодо вивчення соціальної дійсності; сприяти розвитку соціологічного мислення при вивченні явищ та процесів, які відбуваються в суспільстві.

Змістовні модулі:

1. Суспільство як соціальна система.
2. Соціальні інститути.
3. Людина в системі суспільних відносин.
4. Соціальна дія, взаємодія, соціальні відносини.
5. Соціальна комунікація та інформаційні технології.

НДПП 1.2.3. Історія соціології

Метою вивчення курсу: полягає у формуванні у студентів знань щодо основних напрямків і школах в історії соціології, вивченні студентами ключових ідей та концепцій класичної соціологічної теорії, усвідомленні ними аналітичного потенціалу соціологічної думки. Вивчення дисципліни дозволить сформувані у студентів соціологічної уяви, поглибити знання про історичний розвиток поглядів на суспільні явища та процеси, про місце людини в соціальній організації, механізми та умов ефективної соціалізації. Засвоєння матеріалу курсу сприятиме опануванню студентами законів та особливості розвитку соціологічних теорій, логіки пізнавального процесу, становленню наукового стилю мислення.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з розвитком соціологічної думки від античності до середини XIX ст. та теоретичною соціологічною спадщиною XIX–XX ст.; оволодіння загальною логікою соціологічної теорії, вироблення вміння формулювати теоретичні моделі для вирішення наукових і навчальних проблем, виконання науково-дослідницьких завдань.

Змістовні модулі:

1. Попередники соціології.
2. Соціальне знання епохи Середньовічних віків і Відродження.
3. Соціальне знання епохи Нового часу.
4. Класичний етап розвитку соціології XIX ст. - початку XX ст.
5. Психологічний напрямок в соціології.
6. Сучасний етап розвитку соціології XX–XXI .ст.

НДПП 1.2.4. Соціологія освіти і молоді (з курсовою роботою)

Метою вивчення курсу: є формування у студентів поглибленого, практико-орієнтованого уявлення щодо застосування соціологічного підходу до дослідження проблем освіти і молоді, подальший розвиток їх професійної компетентності.

Завдання курсу: розкриття та аналіз основних проблем соціології освіти і молоді, що мають теоретичне та практичне значення для розвитку суспільства; висвітлення основних етапів становлення та розвитку соціології освіти і молоді, які відображають етапи зміни та удосконалення соціальної науки; поглиблення уявлень студентів про співучасть освіти в соціальних змінах, в структурній і функційній перебудові суспільства; висвітлення методологічних принципів соціології освіти і молоді, їх взаємозв'язок із методами соціологічних досліджень.

Змістовні модулі:

1. Соціологія освіти в системі соціологічного знання.
2. Соціологія освіти як самостійна теорія середнього рівня
3. Освітні соціальні організації.
4. Система освіти у соціологічних дослідженнях.
5. Молодь у соціально-демографічному вимірі.
6. Самоосвіта та безперервна освіта.

НДПП 1.2.5. Соціальна структура суспільства

Метою вивчення курсу: є визначення змісту категорій і теоретичних досліджень соціальної структури суспільства як базової теорії соціології, ознайомлення з теоріями соціальної структури суспільства, методами її дослідження, розкриття місця і взаємозв'язків теорії соціальної структури з соціологічними теоріями; формування навичок інтегрування теоретичних знань й їхнього практичного застосування.

Завдання курсу: засвоєння категорій соціальної структури суспільства, розкриття сутності теорій соціальної стратифікації і критеріїв виявлення соціальної структури сучасного суспільства, описання основних напрямів і методів дослідження соціальної структури.

Змістовні модулі:

1. Основні парадигми дослідження соціальної структури суспільства.
2. Соціальна структура суспільства: Категорії та поняття.
3. Соціальна стратифікація суспільства.

НДПП 1.2.6. Вступ до фаху

Метою вивчення курсу: є формування у студентів сучасних знань та уявлень щодо основних напрямків теоретичних та емпіричних досліджень соціологічної науки; предмету, об'єкту, методів, функцій і структурних рівнях соціологічного знання.

Завдання курсу: визначення предметного поля та категоріального апарату соціології як науки; формування початкових здібностей щодо організації та проведення соціологічного дослідження; аналіз сучасного стану, проблеми та перспективи, професіоналізації соціологічної діяльності в Україні тощо.

Змістовні модулі:

1. Соціологія як наука про суспільство.
2. Соціологічний аналіз та використання його результатів.
3. Соціологія як професійна діяльність.
4. Соціологія як професія. Основні напрямки професійної діяльності соціолога.
5. Значення соціології як науки та професійної діяльності в сучасному українському суспільстві.

НДПП 1.2.7. Сучасні соціологічні теорії

Метою вивчення курсу: є ознайомити студентів з соціологічними теоріями сучасності, основними течіями та напрямками соціології від другої половини ХХ століття до наших днів, а також з найбільш актуальними проблемами сучасних соціологічних парадигм.

Завдання курсу: вивчення основ сучасної соціології, формування вміння визначати найбільш значущі теоретичні маркери сучасного соціологічного дискурсу, ознайомлення з основами соціологічного мислення.

Змістовні модулі:

1. Характеристики сучасних соціологічних теорій.
2. Соціологічні теорії постмодерністського періоду.
3. Основи теорії соціокультурного аналізу.
4. Соціологічні теорії від У .Баклі до П. Бурдьє.
5. Глобалізація як об'єкт новітніх теоретичних та прикладних досліджень в соціології.

НДПП 1.2.8. Соціологічна думка в Україні

Метою вивчення курсу: є вивчення соціологічної думки етапу зародження української соціології, а особливо зупинитися на таких відомих фігурах, як М. Драгоманов і М. Грушевський, зрозуміти який їх внесок у соціологічну думку України, і як їх ідеї вплинули на подальше становлення соціології як самостійної науки.

Завдання курсу: поглибити теоретичні знання з історії становлення та розвитку соціологічної думки в Україні; виробити у студентів уміння орієнтуватись в різноманітних суспільно-політичних теоріях та підходах до вивчення суспільства і суспільних процесів, які сформувались у вітчизняній соціології; сформувати навички проведення конкретно-історичного аналізу, порівняння, систематизації.

Змістовні модулі:

1. Загальні особливості формування та передумови розвитку соціологічної думки в Україні.
2. . Формування та розвиток української академічної соціології.
3. Соціологія в Україні ХХ – початку ХХІ ст.

НДПП 1.2.9. Соціологія міжнародних відносин та політики

Метою вивчення курсу: є формування у студентів систематизованих знань про сукупність форм міжнародних відносин та політики, які розглядаються в якості об'єктивних соціальних взаємодій суб'єктів міжнародних відносин..

Завдання курсу: висвітлити основні етапи становлення та розвитку соціології міжнародних відносин та політики, які відображають етапи зміни та удосконалення даної соціологічної науки.

Змістовні модулі:

1. Соціологія міжнародних відносин як галузева соціологія.
2. Витоки та сучасний стан розвитку соціологічних теорій міжнародних відносин та політики.
3. Теоретичні засади соціологічних досліджень міжнародних відносин та політики.
4. Глобалізаційні процеси: конфлікти, міжнародний порядок та співробітництво.

НДПП 1.2.10. Математичні методи в соціології

Метою вивчення курсу: є ознайомлення студентів з теорією, методологією та методами аналізу інформації, отриманої в соціологічному дослідженні, формування необхідних професійних навичок.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з математичними та статистичними методами вирішення основних соціологічних завдань (описом соціального об'єкта, класифікацією подій і явищ, виділенням соціальних типів, виявленням причинно-наслідкових зв'язків, прогнозуванням соціальних процесів).

Змістовні модулі:

1. Аналіз одномірних та двомірних розподілів.
2. Вимірювання соціальних характеристик.
3. Процедури перевірки статистичних гіпотез
4. Дисперсійний аналіз.
5. Кореляційно-регресійний аналіз та методи багатомірного аналізу.

НДПП 1.2.11. Соціологія економіки і праці

Метою вивчення курсу: є ознайомити студентів з ключовими підходами до вивчення економіки і праці як соціального інституту; з загальними принципами соціологічного аналізу економічної поведінки й свідомості праці різних соціальних груп і спільнот.

Завдання курсу: вивчення етапів та проблем становлення економічної соціології; особливостей соціологічного підходу до аналізу поведінки праці; з'ясування еволюції економічних інститутів суспільства; аналіз ролі культурних факторів у розвитку економіки; особливостей формування соціально-економічних відносин, стереотипів сприйняття та реакції людей на економічні перетворення в суспільстві; зміст, структуру, функції, види, мотиви економічної поведінки; трансформації інституту власності; знайомство студентів з методами і формами соціальної регуляції економічної поведінки суб'єктів; з'ясування механізмів залучення соціальних груп до активного та пасивного зайняття бізнесом тощо.

Змістовні модулі:

1. Предмет соціології економіки і праці.
2. Основні напрями дослідження економічної соціології.
3. Основні напрями дослідження соціології праці.

НДПП 1.2.12. Основи наукового дослідження

Метою вивчення курсу: є висвітлення теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності, тобто теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень студентами.

Завдання курсу: забезпечити підготовку майбутніх спеціалістів до проведення наукових досліджень на високому методологічному рівні, що дозволить вирішувати проблеми об'єктивно, з належним науковим обґрунтуванням, сформуванню знання з використання методів наукового пізнання для проведення науково-дослідної роботи, сформуванню умінь студентів ставити перед собою завдання, для вирішення яких потрібний науковий пошук, а також організації, постановки та проведення науково-дослідної роботи.

Змістовні модулі:

1. Специфіка науково-дослідницької діяльності.
2. Організація і планування наукового дослідження.

НДПП 1.2.13. Іноземна мова (англійська)

Метою вивчення курсу: є формування навичок креативного усного та писемного мовлення; формування навичок монологічного і діалогічного непередготовленого мовлення на основі активно засвоєного лексичного, граматичного та стилістичного матеріалів; засвоєння лексичних одиниць та мовленнєвих моделей на матеріалі текстів підручників, розмовних тем, суспільно-політичних текстів, комунікативних ситуацій, текстів позалекційного читання;

посилення самостійної пошукової, творчої роботи; підвищення рівня лінгвістичної компетенції через втілення знань стилістичних прийомів та виразних засобів в ґрунтовний аналіз англомовного тексту; підвищення рівня мовної компетенції студентів, вдосконалення їхніх мовних навичок через розвиток таких вмінь як читання, аудіювання, усне та письмове мовлення, а також розвиток точності граматичної побудови мовлення.

Завдання курсу: поповнити словниковий запас студентів для посилення їх висловлювальних можливостей; активізувати пасивний вокабуляр, а також поповнити активний словник, що має розширити висловлювальні можливості студентів; забезпечити знаннями практичної граматики у ході побудови монологічного та діалогічного мовлення; вдосконалити вміння студентів щодо глибокого філологічного (зокрема, лінгвостилістичного) аналізу тексту на англійській мові; покращити вміння студентів сприймати текст на слух (з опорою та без опори на друкований текст) та стимулювати активне обговорення сприйнятої інформації в аудиторії; сформувані навички письма з метою підвищення ефективності письмової комунікації; логічно структурувати та правильно виконувати словесне оформлення письмового тексту на задану тему; актуалізувати знання практичної граматики у ході побудови монологічного та діалогічного мовлення; ознайомити студентів з сучасними тенденціями англійської розмовної мови; вдосконалити навички усних доповідей/презентацій на англійській мові.

Змістовні модулі

1. Формування та поглиблення навичок базової мовної та мовленнєвої компетенції.
2. Удосконалення базових навичок мовної та мовленнєвої компетенції.
3. Формування граматичної компетенції, аудіокомпетенції

НДПП 1.2.14. Друга іноземна мова

Метою вивчення курсу: є формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій для забезпечення ефективного іншомовного спілкування, та розвитку здатності реалізовувати вміння і навички в академічній, професійній, науковій, та соціально-громадянських сферах комунікації, що дозволить вільно і впевнено використовувати іноземну мову (німецьку) на рівні бакалавра та компетентного професіонала.

Завдання курсу: поповнити словниковий запас студентів для посилення їх висловлювальних можливостей; активізувати пасивний вокабуляр, а також поповнити активний словник, що має розширити висловлювальні можливості студентів; забезпечити знаннями практичної граматики у ході побудови монологічного та діалогічного мовлення; покращити вміння студентів сприймати текст на слух (з опорою та без опори на друкований текст) та стимулювати активне обговорення сприйнятої інформації в аудиторії; сформувані навички письма з метою підвищення ефективності письмової комунікації; логічно структурувати та правильно виконувати словесне оформлення письмового тексту на задану тему; актуалізувати знання практичної граматики у ході побудови монологічного та діалогічного мовлення; ознайомити студентів з сучасними тенденціями німецької розмовної мови; вдосконалити навички усних доповідей/презентацій на німецькій мові.

Змістовні модулі:

1. Житло.
2. Одяг та мода.
3. Життя німецької молоді.
4. Відпустка та подорож.
5. Федеративна республіка Німеччина.
6. Культура Германії.

НДПП 1.2.15. Соціологія управління

Метою вивчення курсу: є забезпечити успішне засвоєння студентами професійних принципів управління, допомогти здобути знання та набути вміння визначати й використовувати основні елементи соціологічного дослідження процесу управління в бізнес-сфері, теоретично обґрунтувати і практично апробувати основні управлінські методи та прийоми, адаптувавши їх до сучасної ситуації у вітчизняній економіці.

Завдання курсу: ознайомити студентів з основними теоріями та концепціями соціології управління, засвоїти основні категорії, поняття та терміни соціології управління, ознайомити студентів з основними методами соціологічного аналізу, показати студентам взаємозв'язок управління з різноманітними соціальними підсистемами суспільства, прищепити студентам вміння науково аналізувати соціально значущі проблеми в управлінні соціальними процесами, навчити знаходити нестандартні управлінські рішення, виробити вміння знімати суперечності між керівниками та підлеглими за умов агресивного управлінського середовища.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічний.
2. Соціологія управління як галузь наукового знання.
3. Управління як соціальний процес.
4. Управління за умов агресивного середовища.
5. Соціально-прикладний.

НДПП 1.2.16. Кількісні та якісні методи в соціологічних дослідженнях

Метою вивчення курсу: є надання знань щодо методів збирання інформації у кількісних та якісних соціологічних дослідженнях, етапів програмування й реалізації емпіричних соціологічних досліджень, а також технік, що забезпечують надійність первинної соціологічної інформації.

Завдання курсу: ознайомити студентів з методологією та методами соціологічного дослідження (кількісного та якісного), навчити відмінностям у стратегіях кількісної та якісної соціології, різновиди кількісних методів збирання соціологічної інформації, основні методи збирання даних під час якісних досліджень.

Змістовні модулі:

1. Парадигми, теорії і системи понять в соціологічному дослідженні. Структура соціологічного знання.
2. Методика і техніка збору соціологічної інформації.
3. Кількісний метод у соціології.
4. Якісний метод у соціології.

НДПП 1.2.17. Методологія соціологічних досліджень

Метою вивчення курсу: є полягає в ознайомленні студентів з основними логіко-методологічними принципами соціологічного дослідження як виду соціального наукового пізнання, в засвоєнні ними понятійного апарату процесу соціологічного дослідження.

Завдання курсу: формування уявлень про теоретико-методологічні основи соціологічного дослідження, знання і вміння у сфері методики збору первинної соціологічної інформації, знання та вміння обробки і інтерпретації даних.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічні основи соціологічного дослідження.
2. Види соціологічних досліджень.
3. Методи соціологічного дослідження: загальна характеристика теоретичні і загальнонаукові методи.
4. Обробка і інтерпретація даних.

НДПП 1.2.18. Програмування соціологічних досліджень

Метою вивчення курсу: є вивчення базових понять, які стосуються проблем організації вибіркового соціологічного дослідження, формування у студентів знань про методи соціологічних досліджень та навичок їх застосування.

Завдання курсу: використовувати накопичений зарубіжною та вітчизняною наукою у цій галузі теоретичний та емпіричний матеріал у практичній діяльності; мати навички аналізу окремих соціальних феноменів та процесів, розробки програми дослідження та відповідного інструментарію.

Змістовні модулі:

1. Програма дослідження та анкета.
2. Типи питань анкети.
3. Вибірка, її репрезентативність.

НДПП 1.2.19. Методи збору соціологічної інформації

Метою вивчення курсу: є набуття знань щодо сутності та змісту основних методів збору соціологічної інформації, а також знань щодо їхнього місця та ролі у розвитку системи соціологічного знання.

Завдання курсу: надати загальний огляд позитивістської та феноменологічної стратегії емпіричного дослідження, сформулювати у студентів знання суті та особливостей кількісних та «якісних» методів збору соціологічної інформації, навчити студентів обирати метод збору соціологічної інформації відповідно до мети та завдань соціологічного дослідження, навчити студентів розробляти основні шкали вимірювання та формувати інструментарій опитувальних методів, навчити студентів розробляти інструментарій кількісних неопитувальних соціологічних методів збору емпіричної інформації, навчити студентів працювати з «якісними» методами дослідження.

Змістовні модулі:

1. Загальна характеристика методу опитування.
2. Особливості різних видів опитування.
3. Неопитувальні методи в соціологічному дослідженні.
4. «Якісні» методи збору інформації.

НДПП 1.2.20. Ймовірність і статистика

Метою вивчення курсу: є оволодіння студентами теоретико-методичними та практичними навичками дослідження в галузі теорії ймовірностей та її застосувань і базовим аналітичним апаратом для побудови статистичних моделей

Завдання курсу: оволодіння основними поняттями теорії ймовірностей та математичної статистики (такими як випадковий експеримент, випадкові події, ймовірнісні випадкові події, випадкові величини, функції розподілу та щільності розподілу випадкових величин, статистичні дані, параметри розподілів), розуміння основних теоретико-ймовірнісних та статистичних закономірностей (закони великих чисел, граничні теореми) та вміння застосовувати ці поняття та закономірності при розв'язанні практичних задач.

Змістовні модулі:

1. Випадкові події та величини.
2. Випробування Бернуллі. Граничні теореми теорії ймовірностей.
3. Математична статистика.

НДПП 1.2.21. Організація роботи соціологічної служби

Метою вивчення курсу: полягає в наданні студентам та студенткам системних знань про створення та роботу соціологічної служби.

Завдання курсу: ознайомити із процесом створення та діяльності соціологічної служби, як відділу у складі компанії та як окремої юридичної особи, із структурою та функціями соціологічної служби, розкрити питання існування соціологічної служби в умовах конкурентного середовища.

Змістовні модулі:

1. Соціологічна служба як науково-дослідна організація.
2. Формування кадрового складу спеціалізованої соціологічної служби.
3. Управління процесом організації і проведення соціологічного дослідження.
4. Організація обробки та аналізу соціологічних даних.

НДПП 1.2.22. Методика викладання соціології

Метою вивчення курсу: є ознайомлення студентів з основами методики викладання соціології, методичними вимогами до викладача та студента, який, вивчаючи соціологію, готується стати фахівцем, навчити його основних методичних прийомів, розкрити перед ним вузлові набутки світового та вітчизняного викладання і вивчення соціології.

Завдання курсу: обґрунтувати базове значення методики у викладанні соціології, актуалізацію потреби в її розробленні, познайомити з об'єктом, предметом, змістом і функціями методики викладання соціології як наукової дисципліни, роз'яснити зміст основоположних дидактичних та педагогічних принципів та специфіку їх задіяння у викладанні соціології, охарактеризувати роль викладача як методиста та студента як суб'єкта навчального процесу.

Змістовні модулі:

1. Методика викладання соціології як наукова дисципліна.
2. Методика організації та проведення конкретних форм навчального процесу.
3. Методика використання засобів викладання соціології (унаочнення технічних пристроїв, творів мистецтва, художньої літератури).

Опис вибірових навчальних дисциплін
Дисципліни циклу загальної підготовки

ВДЗП 2.1.1. Релігієзнавство

Метою вивчення курсу: є ознайомлення студентів із предметом, структурою та теоретико-методологічними завданнями релігієзнавства; надання студентам систематизованих знань про об'єктивні закономірності появи, історичного розвитку та функціонування релігії на різних етапах духовно-культурного суспільно-релігійного поступу людства.

Завдання курсу: висвітлити природу походження релігії (науково-філософський та теологічний підходи), визначити роль і місце релігії у процесі самовизначення та становлення людини як особистості, проаналізувати сучасний стан релігії (церкви) в світі, Україні та регіоні і показати основні тенденції змін релігійної мережі, познайомити студентів з основними принципами, що забезпечують мирне співіснування релігійного й альтернативного до нього світогляду, сприяють утворенню міжконфесійної злагоди й релігійної терпимості між людьми різних конфесій та світоглядних позицій.

Змістовні модулі:

1. Вступ до релігієзнавства.
2. Національні та світові релігії.
3. Роль релігії в сучасному суспільстві.

ВДЗП 2.1.1 Інформаційне право

Метою вивчення курсу: є поглиблене вивчення усіх положень інформаційного законодавства та механізмів його застосування в практичній діяльності; розуміння ролі інформації у розвитку сучасного суспільства, місця інформаційних прав і свобод людини у системі прав особи і особливостей виникнення, розвитку та припинення інформаційно-правових відносин у різних сферах життєдіяльності; реалізація прав і свобод громадян в інформаційній сфері; підготовка до практичної діяльності в якості кваліфікованих фахівців у сфері правового регулювання створення, формування навичок прийняття юридичних рішень, опанування логіки, мови та офіційно-ділового стилю документів.

Завдання курсу: формування уявлень про інформаційне право як складне правове явище; розгляд основних підходів та наукових засад до інформаційного права; збагачення знань про зміст понять і термінологію навчальної дисципліни, розкриття сутності правового регулювання інформаційних правовідносин; з'ясування механізмів гарантування інформаційних прав і свобод людини та громадянина; з'ясування значення та змісту основних категорій інформаційного права.

Змістовні модулі:

1. Інформаційне право як галузь юридичної науки.
2. Правове регулювання обігу окремих видів інформації.
3. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі державної таємниці.

ВДЗП 2.1.2. Риторика

Метою вивчення курсу: є сформувати уявлення студентів про риторику як елемент культури та вміння написання й проголошення промов, розкрити загальні закономірності мовленнєвої поведінки, оволодіти майстерністю підготовки і виголошення промов.

Завдання курсу: теоретичні – розкрити історико-теоретичні основи риторики; з'ясувати функції ораторства в сучасному світі; проаналізувати практичний аспект красномовства; практичні – допомогти студентам практично оволодіти мистецтвом написання й публічного

виголошення промов, на основі міцних теоретичних знань сформувати в них техніку мовлення як необхідну передумову словесної дії.

Змістові модулі:

1. Теоретична риторика.
2. Практична риторика.

ВДЗП 2.1.2. Захист прав людини

Метою вивчення курсу: є підготовка професіоналів, які мають високу правосвідомість та правову культуру, володіють необхідними в їх наступній діяльності знаннями та практичними навичками для вирішення конкретних питань щодо захисту прав і свобод людини та громадянина; здатних самостійно орієнтуватися у законодавстві, що встановлює та гарантує прав і свободи людини та громадянина та уміло застосовувати його у практичній площині.

Завдання курсу: вивчити основні нормативно-правові акти, які встановлюють та гарантують реалізацію прав і свобод людини та громадянина; проблеми та напрями вдосконалення відповідного законодавства; головні проблеми, що виникають при реалізації прав і свобод людини та громадянина; систему міжнародних документів, що встановлюють міжнародні правозахисні механізми.

Змістовні модулі:

1. Загальні засади та стан дотримання та реалізації конституційних прав і свобод людини та громадянина в Україні.
2. Вітчизняні механізми захисту конституційних прав і свобод людини та громадянина.
3. Міжнародні механізми захисту конституційних прав і свобод людини та громадянина.

ВДЗП 2.1.3. Логіка

Метою вивчення курсу: є познайомити студентів з основними формами мислення (поняття, судження, умовивід, доведення). Познайомити з основними формально-логічними законами, з правилами аргументації.

Завдання курсу: навчитись встановлювати зміст та обсяг понять, визначати, поділювати, обмежувати та узагальнювати поняття. Навчитися встановлювати кількість і якість суджень, модальність суджень. Оволодіти правильними схемами міркувань. Знати правила і можливі помилки в аргументації

Змістовні модулі:

1. Поняття і судження як форми мислення
2. Умовивід як інтелектуальний процес
3. Логічні основи аргументації

ВДЗП 2.1.3. Соціальний захист і безпека людини

Метою вивчення курсу: загальні компетентності щодо навиків здійснення безпечної діяльності та система цінностей, які передбачають відповідальну і професійну й соціальну поведінку, а також здоровий спосіб життя, що є важливими для успішної професійної та соціальної діяльності.

Завдання курсу: полягає у формуванні інтегрованої здатності використовувати набуті компетентності для підвищення рівня безпеки людини як у повсякденних умовах побуту та виробництва, так і за надзвичайних ситуацій, а також у формуванні елементів культури безпеки й ризик-орієнтованого мислення, за якого питання безпеки людини й збереження навколишнього середовища розглядаються на сучасному етапі як найважливіші пріоритети життєдіяльності

Змістові модулі:

1. Науково-технічний прогрес, розвиток і безпека цивілізації.
2. Цивільний захист.
3. Роль психофізіологічних особливостей людини у забезпеченні її безпеки.

ВДЗП 2.1.4. Інформаційні технології у професійній діяльності

Метою вивчення курсу: є формування у студентів цілісного уявлення про інформаційні технології, засвоєння студентами основ інформаційних технологій та набуття практичних навичок роботи на ПК із застосуванням пакетів прикладних програм загального та спеціального призначення, а також для неперервного.

Завдання курсу: розширення і закріплення теоретичних знань у студентів, формування і розвиток умінь та навичок з використання інформаційних технологій, основи використання програмного забезпечення в професійній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Інформаційні технології.
2. Технології обробки та аналізу даних.
3. Математичне та графічно-інформаційне програмне забезпечення.

ВДЗП 2.1.4. Прикладна етика

Метою вивчення курсу: є сформувати: здатність до розв'язування практичних проблем соціальної взаємодії та формування етично-комунікативної компетенції, розуміючи переваги соціального, культурного, екологічного розмаїття соціуму.

Завдання курсу: узагальнити знання про комунікативне підґрунтя соціуму, здатність обмінюватися власною точкою зору, уміння підтримувати дискусію в площині етики, запобігати проявів негативної комунікації упередження, моралізаторства; уміння формулювати власну точку зору з врахуванням протилежної позиції.

Змістові модулі:

1. Філософські засади прикладної етики.
2. Застосування прикладної етики в сучасному соціумі.

ВДЗП 2.1.5. Психологія спілкування та корекція особистості

Метою вивчення курсу: є закріплення знань студентів про вербальні та невербальні засоби спілкування, формування вмінь використовувати ці засоби в уявлюваній ситуації, розробка рекомендацій щодо подолання мовленнєвих бар'єрів у спілкуванні.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з феноменологією (змістом, структурою, детермінантами) спілкування, вміння визначати місце спілкування серед інших основних типів соціальної активності людини (грі, навчання, праці), а також умови й механізми спілкування людини протягом життя; розвинення творчого мислення і вміння з позицій соціально-психологічного підходу здійснювати аналіз суспільних подій, фактів, явищ, дій та вчинків людей.

Змістовні модулі:

1. Феноменологія спілкування.
2. Корекція особистості в процесі взаємодії з суспільством.
3. Спілкування та міжособистісні відношення в групах.

ВДЗП 2.1.5. Медіакритика та медіаосвіта

Метою вивчення курсу: науково-освітньої сфери діяльності, яка ставить за мету допомогти широкій громадськості сформувати психологічний захист від маніпуляції чи експлуатації з боку мас-медіа і розвинути інформаційну культуру.

Завдання курсу: засвоїти теоретичні знання і практичні навички з цієї галузі діяльності мас-медій. Окрім загального знайомства із системою, структурою та напрямками діяльності медіа-освіти, курс пропонує для вивчення низку проблемних тем, як от екранна агресія, проблема

фальсифікації та містифікації в мас-медіа, способи контролю масової комунікації, цензура і свобода, конкуренція різновидів мас-медіа в боротьбі за аудиторію

Змістовні модулі:

1. Суспільна потреба в критиці нових медіа та медіа-освіті. Напрями і цілі МО.
2. Маніпулятивні технології в масовій комунікації: медіа освітній аспект.

Дисципліни циклу професійної підготовки

ВДПП 2.2.1. Демографія

Метою вивчення курсу: надати студентам знання та навички аналізу демографічних процесів, статистичної оцінки та опису закономірностей відтворення населення певного регіону в конкретних умовах часу

Завдання курсу: вивчення методологічних та методичних питань дослідження демографічних процесів, методик розрахунку показників, прийомів демографічного аналізу.

Змістовні модулі:

1. Методологічні засади демографії.
2. Смертність і тривалість життя населення.
3. Відтворення населення

ВДПП 2.2.1. Соціальна філософія

Метою вивчення курсу: є оволодіння студентами знаннями щодо основних засад соціального розвитку, оперування базовими положеннями філософських теорій, проблематикою співвіднесення інституційних та позаінституційних аспектів соціального життя, основними перспективами розвитку посткласичних соціальних теорій.

Завдання курсу: • оволодіння колом проблем класичної і сучасної соціальної філософії; засвоєння базових знань в області соціальної теорії; знайомство з історією західної соціальної філософії, її основними історичними етапами, з'ясування позитивних сторін і досягнень різних шкіл і напрямів соціальної філософії; оволодіння інструментальними засобами соціальної філософії, її основними поняттями і визначеннями; оволодіння навичками самостійного мислення в межах проблематики соціальної філософії.

Змістовні модулі:

1. Соціальна філософія і її місце в системі знання.
2. Суспільство як система.
3. Розвиток суспільства.

ВДПП 2.2.2. Університетська освіта

Метою вивчення курсу: є висвітлення теоретичних основ, питань методології та методики дослідження, технології та організації процесу надання освітніх послуг університету.

Завдання курсу: свідоме використання можливостей університетської освіти та розуміння її переваг в рамках діючого міжнародного та українського законодавства; вивчення сутності наукового пізнання і його відмінності від повсякденного поняття про метод і тактику дослідження; розуміння поняття про предмет методології і види наукового пізнання під час аналізу явищ і процесів, пов'язаних з отриманням університетської освіти; свідоме використання можливостей партнерств та мобільності в університетській освіті.

Змістовні модулі:

1. Методологія і організація наукових досліджень.
2. Методика викладання у вищій школі.

3. Формування міжнародних консорціумів вищих навчальних закладів та нові можливості студентів в університетській освіті.

ВДПП 2.2.2. Соціологія культури

Метою вивчення курсу: є висвітлення понятійного апарату соціології культури, специфіки її об'єкта, предмета, функцій і завдань, розглядаються також основні структурні та процесуальні виміри культури, механізми її впливу та суспільне життя, особливості соціокультурної диференціації сучасного суспільства актуальні дослідницькі теми соціології української культури.

Завдання курсу: показати і пояснити студентам специфіку культурно-соціологічного пізнання, прищепити навички користуватися соціокультурним підходом до суспільних явищ, навчити аналітично обґрунтовано виокремлювати соціальний аспект культурного життя і культурний аспект соціального життя, навчити студентів аналізувати механізми впливу культури на суспільне життя, особливості соціокультурної диференціації суспільства, привернути їхню увагу до актуальних дослідницьких тем соціології сучасної української культури.

Змістовні модулі:

1. Соціологія культури як наукова дисципліна.
2. Проблемні виміри соціології культури.

ВДПП 2.2.3. Соціальна статистика

Метою вивчення курсу: формування системи знань про соціальні явища і процеси в суспільстві. Соціальна статистика виявляє та аналізує тенденції розвитку соціальних процесів у суспільстві, вивчає умови, а також рівень і спосіб життя різних соціальних груп населення.

Завдання курсу: володіти сучасними методами підготовки фінансових звітів, статистичних звітів, податкових звітів; готувати (нагромаджувати) необхідну для звітності інформацію; адаптовано до міжнародних принципів і вітчизняного законодавства (П(С)БО, положень, інструкцій) заповнювати (складати) будь-які форми звітності; забезпечувати достовірність показників; аналізувати дані форм звітності підприємств та використовувати дані звітності при плануванні і прогнозуванні (для прийняття відповідних управлінських рішень); передбачати можливі фінансові наслідки управлінських рішень.

Змістовні модулі:

1. Статистичне вивчення населення як об'єкта соціальної статистики.
2. Статистика умов життя населення.

ВДПП 2.2.3. Соціальна проблематика

Метою вивчення курсу: розкриття головних проблем соціології молоді, що мають теоретичне та практичне значення, а саме: вивчення ролі та місця молоді в соціальному розвитку суспільства, аналіз «соціального портрету» різних груп молоді, вивчення потреб, інтересів, ціннісних орієнтацій, соціальних очікувань молоді в усіх сферах життєдіяльності; формування активної життєвої позиції, стилю життя та поведінки; вивчення особливостей адаптації в різних соціальних сферах; вивчення життєвих планів молоді та визначення оптимальних умов їх реалізації; дослідження резервів соціальної активності та причин пасивності; визначення морально-психологічної готовності до праці та до безробіття.

Завдання курсу: формування теоретичних знань та практичних навичок у майбутніх фахівців відповідно до поставленої мети.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічні основи вивчення молодіжної проблематики в соціології.
2. Молодь в суспільстві що трансформується: проблеми та перспективи.

ВДПП 2.2.4. Етнічні культури в умовах глобалізації

Метою вивчення курсу: розкрити зміст навчального курсу, передумови та основні етапи його становлення, вивчити проблеми та основні тенденції сучасного цивілізаційного розвитку, концептуальні уявлення про формування майбутнього світоустрою в аспекті світової глобалістики.

Завдання курсу: оволодіти соціокультурними відносинами, що виникають у процесі безпосередньої і опосередкованої комунікації представників різних культур, які проживають на теренах України та вплив на них глобалізаційних процесів сучасного світу.

Змістовні модулі:

1. Глобалізація, глобальні проблеми та глобалістика.
2. Культурно-цивілізаційні аспекти глобалізації.

ВДПП 2.2.4. Етносоціологія

Метою вивчення курсу: засвоєння специфіки етносоціологічного виміру суспільства; предмета, методів соціологічного дослідження етнічних явищ, процесів та відносин; формування на демократичних засадах етнічної ідентичності особистості в поліетнічному соціумі України

Завдання курсу: знатимуть основні етапи розвитку етносоціології як науки; володітимуть базовою термінологією; орієнтуватимуться в різноманітті її сучасних теорій та соціальних концепцій; розумітимуть процеси формування ідентичності етнічних спільнот у суспільстві, етнічної самоідентичності особистості та процеси етнічної мобільності; професійно визначатимуть конфліктні та толерантні чинники міжетнічних відносин; матимуть уявлення та фахові навички щодо проведення соціологічних досліджень з етнічних проблем.

Змістовні модулі:

1. Вступ до етносоціології.
2. Основи етносоціологічної теорії.
3. Методологія етносоціологічних досліджень.

ВДПП 2.2.5. Соціальна педагогіка

Метою вивчення курсу: полягає в розкритті теоретичних основ соціальної педагогіки як науки та обґрунтуванні змісту провідних напрямів професійної соціально-педагогічної діяльності з представниками різних соціальних груп.

Завдання курсу: вивчення виховних можливостей різних соціальних інституцій у формуванні компонентів соціальності особистості (соціальної активності, соціальної компетентності, соціальної позиції, соціальної мобільності тощо), розроблення технологій соціально-педагогічного захисту та підтримки представників різних груп дітей та молоді у процесі соціального виховання.

Змістовні модулі:

1. Соціальна педагогіка як наука.
2. Характеристика соціально-педагогічної діяльності.
3. Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної діяльності.
4. Соціальна підтримка дітей та молоді з особливостями психофізичного розвитку.
5. Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації.
6. Соціально-педагогічна робота в територіальній громаді.

ВДПП 2.2.5. Соціальна психологія

Метою вивчення курсу: сформуванню розуміння місця та значення даного курсу у структурі практичної діяльності психолога; сформуванню наукових уявлень про соціально психологічні явища та процеси, їх структуру генезис і функціонування.

Завдання курсу: сформувати систему знань теоретичного та практичного характеру, які стосуються вивчення теоретичних поняття курсу, що дозволить їм зрозуміти сутність соціально-психологічних процесів; соціально-психологічних закономірностей взаємодії особистості та соціуму; принципів, засад соціальної психології особистості; системи методів, методик, прийомів вивчення соціально-психологічних особливостей особистості; психології малої групи та групової взаємодії; психології соціального пізнання.

Змістовні модулі:

1. Соціальна психологія як наука.
2. Соціально-психологічні особливості міжособистісної взаємодії.
3. Соціально-психологічний клімат у колективі.

ВДПП 2.2.6. Соціологія громадської думки

Метою вивчення курсу: отримання студентами фундаментальних теоретичних знань про сутність, структуру, функції громадської думки, об'єкт і предмет соціології громадської думки, про носіїв і виразників громадської думки, про її динаміку, взаємодію громадської думки із сферами масової комунікації та політики, про методи ідентифікації і дослідження громадської думки.

Завдання курсу: отримання ґрунтовних знань про науковий статус, зміст, структуру, предметне поле, понятійно-категоріальний апарат, закономірності, функції та місце соціології громадської думки у системі сучасного соціологічного знання; поглиблення уявлень студентів про роль громадської думки у соціальних змінах, в структурній і функціональній перебудові суспільства; набуття студентами ґрунтовних вмінь застосовувати соціологічний підхід та методичний інструментарій соціологічної науки до аналізу основних проблем функціонування та розвитку громадської думки, як соціального інституту.

Змістовні модулі:

1. Соціологія громадської думки в системі соціологічного знання.
2. Громадська думка як об'єкт соціологічного дослідження.
3. Теоретичні підходи до вивчення громадської думки.
4. Сучасний стан досліджень громадської думки в Україні

ВДПП 2.2.6. Соціологія політики

Метою вивчення курсу: формування у студентів фундаментальних знань про політику, сучасні політичні системи і процеси, поглибити знання про поле теоретичних і практичних соціологічних досліджень політичних процесів, політичної політики та влади у сучасних суспільствах.

Завдання курсу: ознайомити студентів з проблематикою соціології політики, її категоріально-понятійним апаратом, методами соціологічного аналізу політики, сформувати наукові уявлення про головні тенденції політичного розвитку сучасного українського суспільства, місце і роль людини у політичному процесі.

Змістовні модулі:

1. Соціологія політики в системі суспільних наук.
2. Людський та соціокультурний вимір політики.
3. Міжнародні відносини і процеси. Соціально-політичні конфлікти.

ВДПП 2.2.7. Соціологія права

Метою вивчення курсу: є формування знань про соціальну обумовленість права та розуміння ними найважливіших завдань сучасної соціально-правової політики держави, які пов'язані з науковим забезпеченням соціальних та правових реформ, досягненням громадської

злагоди, попередженням і своєчасним розв'язанням конфліктів у суспільстві, створенням умов для формування в країні громадянського суспільства та побудови правової держави.

Завдання курсу: формування у студентів соціологічного мислення, правової культури, розуміння соціально-правових проблем, джерел їх виникнення і можливих шляхів вирішення, що в свою чергу, дозволить майбутнім магістрам з права успішно пройти соціальну адаптацію, зорієнтуватися у складних проблемах суспільного та державного життя, ефективно реалізувати свій професійний, творчий та особистісний потенціал в умовах демократизації українського суспільства.

Змістовні модулі:

1. Основи соціології права.
2. Соціологія юридичної діяльності.

ВДПП 2.2.7. Соціологія міжкультурної комунікації

Метою вивчення курсу: ознайомити з сучасними уявленнями соціології культури про сутність феномена культури, міжкультурної комунікації, виявити особливості соціологічних концепцій аналізу культури, розкрити сутність основних понять соціології культури та продемонструвати перспективи їх використання у вивченні сучасних соціокультурних процесів, зокрема міжкультурної комунікації; формувати соціологічне мислення; виховувати повагу до культури інших народів.

Завдання курсу: ознайомити з особливостями соціологічного аналізу проблем культури, сприяти засвоєнню теоретичної інформації, необхідної для самостійного аналізу культурної сфери суспільства, міжкультурної комунікації, підготовки методологічної та методичної частин програми соціологічного дослідження стану та моніторингу проблем культурної підсистеми суспільства.

Змістовні модулі:

1. Еволюція і сучасний стан соціології культури.
2. Структура культури в соціологічному вимірі.
3. Соціологія текстових форм культури.
4. Культура і суспільство.
5. Міжкультурна комунікація як складова проблемного поля соціології культури.

ВДПП 2.2.8. Професійна етика соціолога

Метою вивчення курсу: створення у студентів уявлення про соціологію як самостійну науку, її особливості, структуру, функції, основні завдання, увійти у коло проблем соціологічної науки та діяльності соціологів-практиків, ознайомлення з якими необхідне для опанування соціологічного фаху. Вивчення дисципліни також необхідне для початкового формування у студентів соціологічного стилю мислення.

Завдання курсу: вивчити особливості соціологічної науки, зокрема на сучасному етапі розвитку суспільства; визначити специфіку соціального знання, розкриваються основні поняття, категорії соціології, якими повинен володіти майбутній соціолог.

Змістовні модулі:

1. Соціологія наука про суспільство: сутність, структура, функції, завдання, особливості сучасного прояву.
2. Особливості наукової діяльності студента-соціолога.

ВДПП 2.2.8. Соціологія праці

Метою вивчення курсу: сформувати систему знань про закономірності функціонування й розвитку соціально-трудових відносин та механізми регулювання трудової поведінки суб'єктів праці, а також навички і вміння збирати первинну соціологічну інформацію для управління соціальними явищами і процесами трудової сфери.

Завдання курсу: ознайомити студентів зі специфікою спеціальної соціологічної теорії, що досліджує трудову сферу суспільного життя, її об'єктом, предметом; розвинути у студентів вміння теоретично осмислювати та аналізувати явища і процеси, які відбуваються у сфері праці як в глобальному, так і національному вимірах; виробити у майбутніх спеціалістів навички організації і проведення конкретно-соціологічних досліджень у трудовій сфері та використання їх результатів у практичній діяльності

Змістовні модулі:

1. Соціологія праці як галузь соціологічної науки, історія становлення та розвитку соціологічного знання про працю.
2. Трудова поведінка. Мотивація та стимулювання трудової поведінки.

ВДПП 2.2.9. Громадянське суспільство

Метою вивчення курсу: формування розгорнутого уявлення про громадянське суспільство та його інститути, структуру, функції, ознайомлення з основними теоретико- методологічними підходами до аналізу громадянського суспільства та аналіз основних моделей громадянського суспільства, а також ролі у його функціонуванні громадських рухів легально-конструктивного спрямування.

Завдання курсу: надати конкретні знання про сучасний стан громадянського суспільства в Україні, його структуру, особливості нормативної бази, що регулює діяльність організацій громадянського суспільства, формувати критичне мислення, вміння оцінювати сучасну політичну практику та місце громадських рухів у соціально-політичних процесах.

Змістовні модулі:

1. Громадянське суспільство: сутність та функції.
2. Громадська думка як інститут демократичного суспільства. Громадянська культура.
3. Політичні аспекти діяльності громадських організацій у демократичному суспільстві: теорія та практика.

ВДПП 2.2.9. Політологія

Метою вивчення курсу: засвоєння знань про суспільно-політичні процеси, форми правління та державного устрою, політичні партії, формування націй та національні рухи, ролі держави у суспільстві; сприяти формуванню національної свідомості, наукового мислення у сфері політики, політичної культури, зацікавленості у поглибленні і розширенні світогляду; усвідомлення сутності, соціального призначення та функцій політичної науки, її роль і місце в системі наук; усвідомлення студентами того, що нині проблеми становлення громадянського суспільства, прав людини та громадянина є домінуючими у царині розвитку українського суспільства.

Завдання курсу: ознайомити з світовим та українським політичним надбанням, основними політологічними школами і течіями, видатними досягненнями політичної думки; сприяти оволодінню системою наукових знань про політичне життя та суспільно-політичні процеси; сформувати категоріальну базу наукового уявлення про політику, політичну соціалізацію особи, місце і роль громадянина в політичній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Політологія як наука.
2. Держава.
3. Політична система суспільства.

ВДПП 2.2.10. Соціологія територіальних громад

Метою вивчення курсу: дати уявлення про суть, теоретичні підходи і проблематику місцевого самоврядування, а також сформувати у студентів конкретні знання щодо відносин,

пов'язаних з виникненням та існуванням місцевого самоврядування в певних адміністративно-територіальних одиницях та інших країнах, оскільки воно має у своїй основі природний, громадський характер, а також ознайомити з його організацією та здійсненням.

Завдання курсу: з'ясувати поняття, суть, ознаки та принципи місцевого самоврядування; проаналізувати значення місцевого самоврядування у системі влади сучасної держави; ознайомитись із специфіку та особливостями розвитку місцевого самоврядування в Україні; визначити етапи становлення самоврядування в часи незалежності; розвинути аналітичне мислення шляхом вивчення праць сучасних вчених з проблеми місцевого самоврядування; виявити знання нормативно-правової основи місцевого самоврядування; виявити роль територіальних громад у сучасній системі місцевого самоврядування; ознайомитись зі специфікою формування та структурами представницьких органів в Україні та у світовій практиці; визначити головні напрями господарської діяльності місцевої влади.

Змістовні модулі:

1. Теорія та історія становлення місцевого самоврядування. Теоретичні основи місцевого самоврядування.
2. Місцеве самоврядування як система. Представницькі та виконавчі органи в системі місцевого самоврядування.
3. Міжнародні стандарти в системі місцевого самоврядування.

ВДПП 2.2.10. Надійність соціологічної інформації

Метою вивчення курсу: розкрити базові теоретико-методологічні засади обґрунтування якості соціологічної інформації та принципи отримання надійної соціологічної інформації в ході емпіричних соціологічних досліджень, отримати студентами фундаментальних знань з проблематики надійності соціологічної інформації та відпрацювання практичних навичок в процесі обґрунтування рівня надійності отриманих в ході емпіричного соціологічного дослідження результатів.

Завдання курсу: з'ясувати основні поняття та теоретичні основи пов'язані з проблематикою якості соціологічної інформації; розглянути основні підходи до обґрунтування якості соціологічної інформації; розкрити зміст основних параметрів якості соціологічної інформації у розрізі якісних та кількісних досліджень; розкрити зміст основних параметрів якості соціологічної інформації на різних стадіях дослідницького циклу; навчити студентів контролювати надійності соціологічної інформації в процесі застосування основних методів збору соціологічної інформації; сприяти розвитку соціологічної уяви в студентів, забезпечувати розвиток аналітичного мислення, а також вмінь аналізувати емпіричні дані.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічні принципи оцінки якості соціологічної інформації.
2. Процедури та методи контролю якості соціологічної інформації на різних етапах емпіричного дослідження.

ВДПП 2.2.11. Управління соціальними проектами

Метою вивчення курсу: є розв'язання складних задач і проблем управління проектами і програмами у сфері публічного управління та адміністрування, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання курсу: засвоїти основні теоретичні, методичні та організаційні основи проектного менеджменту; оволодіти методами управління проектами на всіх фазах життєвого циклу проекту; ознайомитися з особливостями, принципами та задачами проектного менеджменту у сфері інформатизації; ознайомитися з можливостями найбільш поширених в Україні програмних засобів управління проектами; набути практичних навичок створення

інформаційної системи управління проектами у середовищі MS Project; отримати практичні навички організації, планування, контролю та регулювання процесів управління IT-проектами.

Змістовні модулі:

- 1.Методологія проектного менеджменту.
2. Системна модель проектного управління в публічній сфері.
3. Системна модель управління програмою в публічній сфері.

ВДПП 2.2.12.Соціологія і public relations

Метою вивчення курсу: ознайомити з теоретичними основами соціальних технологій і технологій соціальної роботи, загальними технологіями та міждисциплінарними технологіями і методиками, що використовуються в соціальній роботі, їх основними принципами, типологією, теоретичними основами розробки; а також розглянути конкретні технології соціальної роботи з різними категоріями соціальних клієнтів, практичний досвідом застосування технологізації у соціальній роботі на прикладах конкретних соціальних груп в різних сферах життя.

Завдання курсу: з'ясувати сутність технологічного підходу у пізнанні сучасної соціальної дійсності й діяльності, причини технологізації соціальної діяльності, теоретичну модель соціальної технології та етапи технологізації соціальних процесів; визначити зміст поняття „технологізація соціальної роботи”, функції технологій соціальної роботи та моделі практики соціальної роботи; надати базові знання, щодо загальних технологій соціальної роботи: соціальну діагностику, соціальну експертизу, соціальне передбачення і соціальне проектування, технології соціальної профілактики та адаптації, соціальної реабілітації та терапії, методу групової роботи, комунікативні технології;

Змістовні модулі:

- 1.Теоретичні основи технологій соціальної роботи.
2. Загальні технології соціальної роботи.
- 3.Міждисциплінарні технології і методики та конкретні технології в соціальній роботі.